

postupné vrácení kmenových vkladů bez provedení provolacího řízení (§ 58 zák. o spol. s r. o.).

Čís. 923.

Nepřípustným jest dovolací rekurs proti zrušovacímu usnesení rekursního soudu i tehda, nařízeno-li prvé stolici, by vykonala předem vhodná šetření.

(Rozh. ze dne 15. února 1921, R I 149/21.)

V exekučním řízení zrušil rekursní soud usnesení prvního soudu a uložil mu, by, vykonaje vhodná zjištění, znovu rozhodl o exekučním návrhu. Dovolací rekurs byl Nejvyšším soudem odmítnut.

Důvody:

Dle ustanovení § 527 c. ř. s., které platí dle § 78 ex. ř. též pro řízení exekuční, může býti rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo napadené usnesení zrušeno a prvé stolici po výsledku stran vydání nového usnesení nařízeno, bráno v odpor jen tehdy, jestliže v něm bylo určeno, že příkaz prvé stolici daný má býti vykonán až po právní moci tohoto rozhodnutí. Soud rekursní nenařizuje sice soudu prvé stolice výslech stran, ale ukládá mu, by vykonal vhodná šetření, v čemž i slyšení stran jest zahrnuto. Ustanovení § 527 c. ř. s. jest jen obdobou ustanovení § 519 čís. 3 c. ř. s. a sluší je proto vztahovati i na tento případ. Poněvadž soud rekursní svému rozhodnutí právní moci nevyhradil, jest dovolací rekurs proti němu dle výše citovaného ustanovení nepřípustným a bylo jej odmítnouti.

Čís. 924.

Obecným sudištěm cizozemské pojišťovací společnosti jest sudiště sídla její tuzemské generální representace, a není ohledně ní místa pro podpůrné sudiště majetku podle § 99 j. n.

(Rozh. ze dne 15. února 1921, R I 162/21.)

Žalobce žaloval u krajského soudu v Táboře pojišťovací společnost, jejíž hlavní závod byl v Terstu, generální representace pak v Praze, a opíral příslušnost o ustanovení § 99 j. n., ježto žalovaná měla v Táboře hlavní inspektorát a kromě toho jmění. Žalovaná společnost vznesla námitku místní nepřislušnosti, již dovolaný krajský soud vyhovět a žalobu odmítl. Důvody: Poněvadž jde o cizozemskou pojišťovací společnost, která jest k obchodování v Československé republice připuštěna, platí ohledně ní ve smyslu § 2 zákona ze dne 29. března 1873, čís. 42 ř. zák. předpisy cís. nař. ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. zák. pokud se týče nařízení vlády republiky Československé ze dne 10. června 1919, čís. 321 sb. z. a n. Dle článku IV. uvedeného nařízení z roku 1865 zřídila žalovaná společnost pro provozování obchodů v Československé republice representaci se sídlem v Praze, totiž generální zastupitelství. Dle

uvedeného článku IV. má representace v Praze zastupovati žalovanou společnost jak vůči státní správě, tak i vůči třetím osobám v Československé republice soudně i mimosoudně s neobmezenou plnou mocí ve všech záležitostech, které mají svůj základ ve provozování obchodů v Československé republice. Žalovaná společnost, jejíž representace, totiž hlavní závod tuzemský, tedy její sídlo jest v Praze, může proto býti žalována v záležitostech, zakládajících se na obchodech v Československé republice provozovaných, jen u příslušného soudu v Praze (§ 87 j. n.). Ustanovení § 99 j. n., o které opírá žalobce příslušnost dovolaného soudu, nelze v tomto případě použiti, poněvadž první podmínkou tohoto sudiště jest, že žalovaný nemá v tuzemsku bydliště. Má-li však v tuzemsku bydliště, dlužno podati proti němu žalobu, pokud není odůvodněna zvláštní příslušnost soudu, u věcně příslušného soudu, u kterého má žalovaný své bydliště, totiž u soudu místa, ve kterém se usadil v úmyslu, trvale se tam zdržovati (§§ 65, 66 j. n.). Dle uvedeného má žalovaná společnost své bydliště jednak v Terstu, kdež jest sídlo pojišťovací společnosti, jednak v Praze, kdež jest sídlo jejího tuzemského závodu, to jest provozování jejích obchodů v Československé republice. Rozhodli-li se žalobce pro podání žaloby v tuzemsku, měl ji podati dle § 87 j. n. u příslušného soudu v Praze, nikoliv však u krajského soudu v Táboře. Tomu není na závadu ustanovení § 99 odstavec třetí j. n., neboť cizozemské společnosti mohou býti žalovány za předpokladu náležitosti vytčené v prvním odstavci tohoto §, totiž, nemají-li v tuzemsku bydliště, nejen u soudu jmění, nýbrž i u toho tuzemského soudu, v jehož obvodu se nalézá jich trvalé zastoupení pro tuzemsko nebo orgán pověřený obstaráváním obchodů takových společností. Trvalé zastoupení, to jest tuzemská representace žalované společnosti, jest v Praze, inspektorát v Táboře není její representací a nelze jej pokládati ani za orgán, který obstarává obchody žalované společnosti, poněvadž dle nesporného přednesu stran je zjištěno, že v Táboře jest pouze inspektorát vrchního jednatelectví žalované společnosti v Praze a nikoliv inspektorát žalované společnosti v Terstu. **R e k u r s n í s o u d** námitku nepřislušnosti zamítl. **D u v o d y:** § 99 j. n. má na mysli tři skupiny kompetenčních předpisů: 1. proti žalovaným, kteří nemají v tuzemsku bydliště, 2. proti cizozemským společnostem, korporacím, sdružením, 3. pokud jde o spory, vztahující se na námořní lodě a jízdu po moři. Poněvadž tu jde o druhou skupinu, nezáleží na tom, že nemá žalovaná pojišťovací společnost akciová v tuzemsku svého bydliště (neb sídla), nýbrž může dle § 99 odstavec třetí j. n. býti žalována u toho tuzemského soudu, v jehož obvodu má své stálé zastoupení pro tuzemsko, a neb, kde se nalézá orgán, jemuž svěřena starost o obchody takových ústavů a společností. Z pořadí, ve kterém se § 99 j. n. nalézá, t. j. za § 97 (o soudu dřívějšího bydliště) a za § 98 (o žalobách proti lodníkům a osobám posádky lodní), plyne, že zákon chtěl určití a snadno přístupným učiniti tuzemcům soud, pokud jde o žaloby proti cizozemcům, a to vyjádřil v § 99 j. n. Poněvadž hlavní inspektorát žalované společnosti v Táboře jest akvizičním orgánem, ustanoveným, jak žalovaná přiznává, ku sprostředkování pojišťovacích obchodů, — jest jej ve smyslu § 99 odstavec třetí j. n. pokládati za orgán ku obstarávání obchodů žalované společnosti. Pro příslušnost nejsou rozhodnými zákonné předpisy o ustanovení representace a připouštění cizozemských

společností ku provozování obchodu v tuzemsku zvláště vydané, nýbrž pouze předpisy jurisdikční normy.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

V tomto případě nelze použití předpisů § 99 j. n., vztahujících se pouze na sudiště dle majetku. Podmínkou použití tohoto § je, že žalovaná nemá v našem státě sídla, jelikož —, má-li tu sídlo, nutno podle ustanovení §§ 65 a 66 j. n. podati žalobu u soudu věcně příslušného, který jest pro žalovanou všeobecným sudištěm, totiž, kde sídlí. Hlavním sídlem žalované jest Terst — tedy cizina, avšak druhým sídlem jest Praha, kde jest podle čl. IV. zákona ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. zák., jehož použití připuštěno podle zákona ze dne 29. března 1873, čís. 42 ř. zák., § 2 také na společnosti pojišťovací, povoláno zastupovati žalovanou společnost jak vůči státní správě, tak i vůči třetím osobám soudně i mimosoudně v oblasti Československé republiky s neobmezenou plnou mocí ve všech záležitostech, které mají svůj základ v provozování obchodů v Československé republice. Jak z nařízení vlády republiky Československé ze dne 10. června 1919, čís. 321 sb. z. a n. vyplývá, nedoznala ustanovení shora citovaných zákonů v uvedených směrech podstatně žádných změn a § 6 nař. výslovně připouští a závislým činí provozování obchodů cizozemských pojišťoven mimo jiné na tom, že zde zřídily g e n e r á l n í z a s t u p i t e l s t v í, oprávněné k vystavování pojistek. Nechtěl-li tedy žalobce žalovati v cizině, mohl žalobu svou podati v tomto státě jedině v sídle »generálního zastupitelství« v Praze, nikoliv však v Táboře.

Čís. 925.

Přípustnost pořadu práva pro žalobu o náhradu nákladu, jenž žalobcem na vodní zařízení byl již učiněn.

(Rozh. ze dne 15. února 1921, R I 196/21.)

Žalovaní pekud se týče jich předchůdci používali vody, odtékající z rybníka žalující obce, ku hnaní mlýna a dohodli se za konkurenčního řízení, zavedeného okresní politickou správou, se žalobkyní, že jí budou přispívati polovicí na náhradu nákladů, vzešlých opravou vodních zařízení. Žalující obec vynaložila po té náklad ze svého a domáhala se pak na žalovaných, by jí polovinu nahradili. Žalovaní vznesli proti žalobě námitku nepřípustnosti pořadu práva, již s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl a žalobu odmítl. D ů v o d y: Rybník, o nějž tu jde, jest sice soukromým majetkem žalující obce, avšak voda vytékající z rybníku, které používají žalovaní ku hnaní mlýna, vymknuvši se fysické moci dosavadního vlastníka, přestává býti předmětem soukromého vlastnictví, — a dlužno ji pokládati za vodu veřejnou. Že oprávnění žalovaných ku používání vody z rybníka zakládá se na právu veřejném, je patrné z toho, že oprávnění to jest zapsáno ve vodní knize okresní politické správy. Důsledkem toho jmenovaná politická správa osobovala si právem příslušnost právě v této záležitosti a, provedši konkurenční řízení po rozumu § 44 vod. zák. pro